

The Holy See

Dragi mladi,

1. Hvala i slava Bogu koji mi je omogućio da danas budem s vama. Njegovo Veličanstvo Kralj počastio me je posjetom u Rimu prije nekoliko godina, te me ljubazno pozvao da posjetim vašu zemlju i da vas susretnem. Rado sam prihvatio poziv da dođem i razgovaram s vama, u ovoj godini mladosti.

Često susrećem mlade ljude, uglavnom katolike. Ovo je prvi put da se susrećem s mladim muslimanima. Kršćani i muslimani, imamo mnogo toga zajedničkog, kao vjernici i kao ljudi. Živimo u istom svijetu, izbrazdanom brojnim znakovima nade, ali i višestrukim znakovima tjeskobe. Abraham je za nas isti uzor vjere u Boga, pokornosti njegovoj volji i povjerenja u njegovu dobrotu. Mi vjerujemo u istoga Boga, jedinoga Boga, živoga Boga, Boga koji stvara svjetove i vodi svoja stvorenja do njihova savršenstva.

Stoga se moje misli okreću i moje srce podiže Bogu: o samom Bogu vam prvenstveno želim govoriti; o Njemu, jer u Njega vjerujemo, vi muslimani i mi katolici, i govoriti vam o ljudskim vrednotama koje imaju svoj temelj u Bogu, tim vrednotama koje se tiču razvoja naših osoba, kao i vrednotama naših obitelji i naših društava, kao i međunarodne zajednice. Nije li Božji misterij najviša stvarnost o kojoj ovisi sam smisao kojeg čovjek daje svom životu? I nije li to prvi problem koji se mladom čovjeku predstavlja kada razmišlja o tajni svog postojanja i vrednotama koje namjerava odabrati kako bi izgradio svoju rastuću osobnost?

Sa svoje strane, u Katoličkoj crkvi, imam dužnost Petrova nasljednika, apostola kojeg je Isus odabrao da svoju braću utvrdi u vjeri. Nakon papa koji su, tijekom povijesti, bez prekida nasljeđivali jedan drugoga, danas sam ja biskup Rima, pozvan da među svojom braćom i sestrama u svijetu budem svjedok vjere i jamac jedinstva svih članova Crkve.

Stoga, danas k vama dolazim kao vjernik. Želio bih s velikom jednostavnošću svjedočiti ovdje, ono u što vjerujem, ono čemu se nadam za sreću ljudi moje braće, te ono što, iz iskustva, smatram korisnim za sve. Vjera u Boga.

2. Prije svega prizivam Svevišnjeg, svemogućeg Boga koji je naš stvoritelj. On je izvor svakog

života, kao što je izvor svega što je dobro, svega lijepoga, svega svetoga.

On je svjetlost odvojio od tame. Učinio je da čitav svemir raste u veličanstvenom poretku. Želio je da biljke rastu i urode plodom, kao što je želio da se množe ptice nebeske, životinje zemaljske i ribe morske.

On je stvorio nas, ljude, i mi smo na njega upućeni. Njegov sveti zakon vodi naš život. To je Božje svjetlo koje vodi našu sudbinu i prosvjetljava našu savjest. Čini nas sposobnima voljeti i prenositi život. Od svakog čovjeka traži da poštuje svako ljudsko stvorenje i da ga voli kao prijatelja, druga, brata. On poziva da mu se pomogne kad je ranjen, kad je napušten, kad je gladan i žedan, ukratko, kad više ne zna gdje bi mogao pronaći svoj put na životnim stazama.

Da, Bog traži da slušamo njegov glas. Očekuje poslušnost od nas njegovoj svetoj volji, u slobodnom prijanjanju inteligencije i srca. Stoga smo pred njim odgovorni. On je Bog, naš sudac, jer je samo on istinski pravedan. Znamo, međutim, da je njegova milost neodvojiva od njegove pravde. Kad se čovjek vrati k njemu raskajan i u pokori, nakon što se bio udaljio u zbunjenost grijeha i smrtnih djela, Bog se tada otkriva kao onaj koji prašta i koji koristi milosrđe. Njemu, dakle, naša ljubav i naše klanjanje. Za njegova dobročinstva i za njegovo milosrđe, mi mu dajemo hvalu u svim vremenima i na svim mjestima.

3. U svijetu koji želi jedinstvo i mir, a koji ipak poznaje tisuću napetosti i sukoba, ne bi li vjernici trebali poticati prijateljstvo i zajedništvo ljudi i naroda koji čine jednu zajednicu na zemlji? Znamo da oni imaju isto podrijetlo i isti krajnji cilj: Boga koji ih je stvorio i koji ih čeka, jer će ih on ujediniti.

Sa svoje strane, Katolička crkva se prije dvadesetak godina, povodom Drugog vatikanskog koncila, obvezala da u ime svojih biskupa, odnosno svojih vjerskih poglavara, traži suradnju među vjernicima. Objavila je dokument o dijalogu između religija (*Nostra aetate*). Ona tvrdi da svi ljudi, posebno ljudi žive vjere, moraju poštivati jedni druge, prevladati svaku diskriminaciju, živjeti zajedno i služiti univerzalnom bratstvu (usp. *Isto*, 5). Crkva pokazuje posebnu pažnju vjernicima muslimanima, s obzirom na njihovu vjeru u jedinog Boga, njihov osjećaj za molitvu i njihovo poštovanje moralnoga života (usp. *Isto*, 3). Ona želi „zajedno promicati – za sve ljude – socijalnu pravdu, moralne vrednote, mir i slobodu“. (*Isto*).

4. Dijalog kršćana i muslimana danas je potrebniji nego ikad. Dijalog proizlazi iz naše vjernosti Bogu i pretpostavlja da znamo prepoznati Boga vjerom i svjedočiti ga riječju i djelom u sve više sekulariziranom, a ponekad i ateističkom svijetu.

Mladi mogu izgraditi bolju budućnost ako iznad svega postave svoju vjeru u Boga i ako se obvežu graditi ovaj novi svijet prema Božjem planu, mudrošću i povjerenjem.

Bog je izvor svake radosti. Iz tog razloga moramo svjedočiti svoje štovanje Boga, naše klanjanje,

molitvu hvale i prošnje. Čovjek ne može živjeti bez molitve, kao što ne može živjeti bez disanja. Moramo svjedočiti našu poniznu potragu njegove volje; on je taj koji treba nadahnuti našu posvećenost pravednijem i ujedinjenijem svijetu. Božji putevi nisu uvijek naši putevi. Oni nadilaze naše uvijek nepotpuno djelovanje te uvijek nesavršene namjere našeg srca. Bog se nikada ne može koristiti u naše svrhe, jer je on iznad svega.

Ovo svjedočanstvo vjere, koje je za nas od životnoga značaja i koje ne može trpjeti ni nevjeru prema Bogu, niti ravnodušnost prema istini, čini se u poštovanju drugih vjerskih tradicija, jer svaki čovjek očekuje da bude poštovan zbog onoga što on u stvari jest i zbog onoga što u savjesti vjeruje. Želimo da svi pristupe punini božanske istine, ali to ne mogu učiniti osim slobodnim pridržavanjem svoje savjesti, zaklonjene od vanjskih ograničenja koja ne bi bila dostojna slobodnog uvažavanja razuma i srca koje karakterizira ljudsko dostojanstvo. To je pravi smisao vjerske slobode koja poštuje i Boga i čovjeka. Od takvih štovatelja Bog očekuje iskreno štovanje, od štovatelja u duhu i u istini.

5. Naše uvjerenje je da „ne možemo zazivati Boga kao Oca svih ljudi ako odbijamo ponašati se kao braća prema nekima od ljudi stvorenih na sliku Božju“ (*Nostra aetate*, 5).

Stoga moramo poštivati, voljeti i pomagati svako ljudsko biće jer je Božje stvorenje i, u prvom smislu, njegova slika i njegov predstavnik, jer to je put koji vodi Bogu i jer se u potpunosti ostvaruje samo ako poznaje Boga, ako ga prihvaća svim srcem i pokorava mu se na putu savršenstva.

Ta poslušnost Bogu i ljubav prema čovjeku stoga nas moraju voditi prema poštivanju ljudskih prava, tih prava koja su izraz volje Božje i potrebe za ljudskom prirodom, onakve kakvu ju je Bog stvorio.

Poštivanje i dijalog zahtijevaju uzajamnost na svim poljima, posebno u onome što se tiče temeljnih sloboda, a osobito vjerske slobode. To dvoje promiču mir i razumijevanje među narodima. Oni pomažu u rješavanju problema današnjih muškaraca i žena, posebice problema mladih.

6. Normalno, mladi gledaju u budućnost, teže k pravednijem i ljudskijem svijetu. Bog je stvorio mlade tako precizno da pomažu u preobrazbi svijeta prema njegovom životnom planu. No i kod njih se često pojavljuje situacija sa svojim sjenama.

U ovom svijetu postoje granice i podjele između ljudi, kao i nesporazumi među generacijama; tu su i rasizam, ratovi, nepravde, kao i glad, rasipnost, nezaposlenost. To su dramatična zla koja pogađaju sve, posebice mlade, po cijelome svijetu. Neki riskiraju da budu obeshrabreni, drugi riskiraju da odustanu, drugi opet riskiraju tako da sve žele promijeniti nasiljem ili ekstremnim rješenjima. Mudrost nas uči da su samodisciplina i ljubav tada jedine poluge željene obnove.

Bog ne želi da ljudi ostanu pasivni. Povjerio im je zemlju kojom će vladati, obrađivati je i činiti je

zajedno plodnom.

Vi ste odgovorni za svijet sutrašnjice. Ako u potpunosti preuzmete svoje odgovornosti, hrabro ćete moći prevladati trenutne poteškoće. Stoga je na vama da poduzmete inicijative i ne očekujete sve od odraslih i od onih koji imaju autoritet. Morate graditi svijet, a ne samo sanjati o njemu.

Ako radimo zajedno, možemo biti učinkoviti. Dobro shvaćen rad je služenje drugima. To stvara veze solidarnosti. Iskustvo zajedničkog rada omogućuje vam da pročistite sebe i otkrijete bogatstvo drugih. Tako se može, postupno, stvoriti klima povjerenja, koja omogućuje svima da rastu, razvijaju se i „budu više“. Ne zaboravite, dragi mladi, surađivati s odraslima, posebno sa svojim roditeljima i učiteljima, kao i s „vođama“ društva i države. Mladi se ne bi trebali izolirati od drugih. Mladim ljudima trebaju odrasli, baš kao što i odraslima trebaju mladi.

U ovom cjelokupnom poslu nikada ne smije biti žrtvovana ljudska osoba, muškarac ili žena. Svaka osoba je jedinstvena u Božjim očima, nezamjenjiva je u ovom razvojnom djelovanju. Svi moraju biti prepoznati takvima kakvi jesu, a zatim kao takvi i poštovani. Nitko ne smije koristiti sebi sličnoga; nitko ne smije iskorištavati sebi jednaka; nitko ne smije prezirati svoga brata.

U tim će se uvjetima moći roditi ljudskiji, pravedniji i bratskiji svijet u kojem svatko može pronaći svoje mjesto u dostojanstvu i slobodi. Svijet 21. stoljeća u vašim je rukama; on će biti onakav kakvim ga vi napravite.

7. Ovaj budući svijet ovisi o mladima iz svih zemalja svijeta. Naš je svijet podijeljen i skrhan; znani su mu višestruki sukobi i ozbiljne nepravde. Ne postoji stvarna solidarnost sjever-jug; nema dovoljno uzajamne pomoći između južnih naroda. U svijetu postoje kulture i populacije koje se ne poštuju.

Zašto sve to? Jer ljudi ne prihvaćaju svoje razlike: ne poznaju se dovoljno. Odbacuju one koji ne pripadaju istoj civilizaciji. Odbijaju pomoći jedni drugima. Ne mogu se osloboditi egoizma i samodostatnosti.

Bog je stvorio sve ljude jednake u dostojanstvu, ali različite u darovima i talentima. Čovječanstvo je cjelina u kojoj svaka skupina ima svoju ulogu; potrebno je prepoznati vrednote različitih naroda i različitih kultura. Svijet je poput živog organizma, svatko ima nešto za primiti od drugih i nešto za pružiti drugima.

Radostan sam što vas susrećem ovdje, u Maroku. Maroko ima tradiciju otvorenosti; vaši su znanstvenici putovali, a vi ste prihvatili znanstvenike iz drugih zemalja. Maroko je bio mjesto susreta civilizacija: dopustio je razmjenu s Istokom, sa Španjolskom i Afrikom. Maroko ima tradiciju tolerancije; u ovoj muslimanskoj zemlji uvijek je bilo Hebreja i gotovo uvijek kršćana; živjelo se s poštovanjem, na pozitivan način. Bili ste i ostali gostoljubiva zemlja. Vi ste, dakle,

mladi Marokanci, spremni postati građani sutrašnjeg svijeta ovog bratskog svijeta kojem težite s mladima iz svih naroda.

Siguran sam da ste vi, mladi ljudi, sposobni za ovaj dijalog. Ne želite biti uvjetovani predrasudama. Spremni ste graditi civilizaciju utemeljenu na ljubavi. Vi možete raditi na rušenju prepreka koje su tu, ponekad, zbog ponosa, a češće zbog ljudske slabosti i straha. Vi želite voljeti druge bez ikakvih granica nacije, boje kože ili religije.

Vi želite, stoga, pravdu i mir. „Mir i mladost hode zajedno“, kao što sam rekao u svojoj poruci za ovogodišnji Svjetski dan mira. Ne želite ni rat ni nasilje. Vi znate cijenu koju plaćaju nevini ljudi. Ne želite čak ni porast u naoružavanju. Ovo ne znači da želite mir po svaku cijenu. Mir ide ruku pod ruku s pravdom. Ne želite nikoga ugnjetavati. Želite mir u pravdi.

8. Želite prvenstveno da ljudi imaju od čega živjeti. Mladi ljudi koji imaju sreću nastaviti studij, imaju pravo brinuti se o zanimanju koje će moći samostalno obavljati. No, trebaju se, također, brinuti zbog često težih životnih uvjeta svoje braće i sestara koji žive u istoj zemlji i po cijelom svijetu. U stvari, kako ostati ravnodušan kada druga ljudska bića, u velikom broju, umiru od gladi, neuhranjenosti ili nedostatka zdravstvene zaštite, kada surovo trpe od suše; kad su prisiljeni na nezaposlenost ili emigraciju od ekonomskih zakona koji ih nadilaze, kada znaju za nesigurnu situaciju izbjeglica, stavljenih u kampove, potom i za sukobe? Bog je dao zemlju cijelom čovječanstvu da ljudi solidarno stvaraju sredstva za život i da svaki narod ima načina da se prehrani, da se zbrine i živi u miru.

9. Ali, koliko god bili važni ekonomski problemi, čovjek ne živi samo od kruha, potreban mu je intelektualni i duhovni život; u tome je duša ovog novog svijeta kojem težite. Čovjek treba razvijati svoj duh i savjest. To je ono što današnjem čovjeku često nedostaje. Zaboravljanje vrednota i kriza identiteta kroz koju prolazi naš svijet obvezuju nas na prevladavanje i ponovni napor u istraživanju i u propitivanju. Unutarnja svjetlost koja će se tako roditi u našoj savjesti omogućit će davanje smisla razvoju kako bismo ga usmjerili na dobro čovjeka, svakog čovjeka i svih ljudi, prema Božjem naumu.

Arapci iz Mashriqa i Magreba, a osobito muslimani, imaju dugu tradiciju proučavanja i znanja: književnu, znanstvenu, filozofsku. Vi ste nasljednici ove tradicije, trebate učiti kako biste upoznali ovaj svijet koji nam je Bog dao, kako biste ga razumjeli, otkrili njegovo značenje, s ukusom i s poštovanjem istine, i kako biste naučili upoznati narode i ljude od Boga stvorene i voljene, kako biste se pripremili da im bolje služite.

Nadalje, potraga za istinom odvest će vas, i preko intelektualnih vrijednosti, u duhovnu dimenziju unutarnjeg života.

10. Čovjek je duhovno biće. Mi, vjernici, znamo da ne živimo u zatvorenom svijetu. Mi vjerujemo u

Boga, klanjatelji smo Božji. Tražitelji smo Boga.

Katolička crkva s poštovanjem gleda i prepoznaje kvalitetu vašeg vjerskog putovanja, bogatstvo vaše duhovne tradicije.

I mi, kršćani, smo ponosni na našu vjersku tradiciju.

Vjerujem da mi, kršćani i muslimani, moramo radosno prepoznati naše zajedničke religijske vrednote i zahvaliti Bogu za njih. I jedni i drugi vjerujemo u jednoga Boga, u jedinoga Boga koji je punina pravde i punina milosrđa; vjerujemo u važnost molitve, posta i milostinje, pokore i oprosta; vjerujemo da će Bog biti milosrdni sudac na kraju vremena i nadamo se da će nakon uskrsnuća biti zadovoljan s nama, a mi znamo da ćemo biti zadovoljni s njim.

Vjernost, također, zahtijeva da prepoznamo i poštujemo naše razlike. Očito, ona najvažnija je pogled koji imamo na osobu i djelo Isusa iz Nazareta. Vi znate da, za kršćane, ovaj Isus omogućuje ulazak u intimnu spoznaju Božjega otajstva i u sinovsko zajedništvo s njegovim darovima, iako ga prepoznaju i proglašavaju Gospodinom i Spasiteljem.

To su važne razlike, koje mi možemo prihvatiti ponizno i s poštovanjem, u međusobnoj toleranciji; u ovome postoji misterij o kojemu će nas Bog jednog dana prosvijetliti, siguran sam.

Kršćani i muslimani, općenito smo pogrešno shvaćali jedni druge, a ponekad smo se u prošlosti suprotstavljali te se čak izgubili u polemikama i ratovima.

Vjerujem da nas Bog danas poziva da promijenimo svoje stare navike. Moramo se međusobno poštivati, a isto tako i potaknuti jedni druge u dobrim djelima na Božjem putu.

Vi znate, kao i ja, kolika je cijena duhovnih vrednota. Ideologije i slogani ne mogu vas zadovoljiti niti riješiti probleme vašeg života. To mogu učiniti samo duhovne i moralne vrednote, a one za temelj imaju Boga.

Nadam se, dragi mladi, da možete pomoći graditi svijet u kojem Bog ima prvo mjesto kako bi pomogao i spasio čovjeka. Na tom putu budite sigurni u poštovanje i suradnju vaše katoličke braće i sestara koje večeras među vama predstavljam.

11. Sada bih želio zahvaliti njegovom Veličanstvu Kralju na pozivu, zahvaliti i vama, dragi mladi ljudi iz Maroka i mnogih drugih zemalja, što ste došli ovdje i što ste s pouzdanjem slušali moje svjedočenje.

Ali još više, htio bih zahvaliti Bogu što je omogućio ovaj susret. Svi smo pod njegovim pogledom. On je danas prvi svjedok našeg susreta. On je taj koji u naša srca postavlja osjećaje milosrđa i

razumijevanja, opraštanja i pomirenja, služenja i suradnje. Zar vjernici, što mi jesmo, ne trebaju u svom životu i u svom društvu reproducirati eminentne titule po kojima ga prepoznaju naše vjerske tradicije? Pokušajmo mu zato biti na raspolaganju, biti pokorni njegovoj volji, pozivima koje nam upućuje. Tako će naši životi pronaći novu dinamiku.

Tada će se moći roditi, uvjeren sam, svijet u kojemu će muškarci i žene žive i djelotvorne vjere pjevati Božju slavu i nastojati izgraditi ljudsko društvo prema volji Božjoj.

Želio bih privoditi kraju zazivajući ga osobno pred vama.

O Bože, Ti si naš Stvoritelj. / Ti si dobar i neograničena je Tvoja milost. / Tebi hvala svakog stvorenja. / O Bože, dao si nama ljudima unutarnji zakon po kojem moramo živjeti. / Činiti Tvoju volju, ispunjavanje je naše zadaće. / Slijediti Tvoje putove i spoznati mir duše. / Tebi nudimo našu poslušnost. / Vodi nas u svim inicijativama koje poduzimamo na zemlji. / Oslobodi nas naših loših sklonosti koje odvrćaju naše srce od Tvoje volje. / Ne dopusti da pozivanjem na Tvoje ime, / opravdavamo ljudske nered. / O Bože, ti si jedini. Tebi ide naše klanjanje. / Ne daj da se udaljimo od Tebe. / O Bože, suče svih ljudi, / pomози nam da u posljednji dan budemo dio Tvojih izabranika. / O Bože, autore pravde i mira, / daj nam istinsku radost i autentičnu ljubav, / kao i trajno bratstvo među narodima. / Ispuni nas zauvijek svojim darovima. / Amen!